

Interrogation of witnesses- Haller's case

[Solotvyn](#)Community:

Filip Litwin, ZwibrzyskiAuthor:

ProtocolDocument Type:

June 06, 1935Date:

САНJP Hm2/8658.4 + ГАИФО, г. Ивано-Франковск, ф. 2, оп. 1, д. 2054 (p.34Archive:

ГАИФО, г. Ивано-ФранковскCopyright:

Original text:

p.34

przez przodow. Litwina [Solotwinie](#)Spisany dnia 6 czerwca 1935 w kancelarii Urzędu gminnego w [Majerowi](#) Filipa, w obecności protokulanta poster. Zwibrzyskiego w sprawie zażalenia przeciwko , za nie uczciwe działanie na szkodę Izraelickiej gminy wyznaniowej [Solotwinie](#) w [Hallerowi](#) [Solotwiniew](#)

na odpowiednie pytania [Solotwinie](#)lat 42, zamieszkały w [Freidy](#) i [Leizora](#) s. [Jonas Oliwer](#) 1) Świadek jest jego własnoręczny , a [Majerowi Hallerowi](#) podaje, że podpis umieszczony na zażaleniu przeciwko [Majer](#) okoliczności naprowadzone w tem zażaleniu podtrzymuje w całości i twierdzi, że o fakcie iż ... [Zarzecz](#) z [Judy Herscha](#) s. [Chaima Spigla](#) za miejsce na cmentarzu żydowskim pobrał od [Haller](#) 500 zł. z której to kwoty w tym celu by w gminie wyznaniowej nie było funduszu sprowadził do kasu [Spigla](#), [Majer Haller](#)gminy wyznaniowej tylko 50 zł., zaś 450 użył na naprawę dachu na Bożnicy. Czy namawiał by kwotę tą tak podzielił nie wie bo z Spiglem osobiście nie rozmawiał a wersje te [Chaima](#) otrzymał od wielu ludzi których jednak nazwisk przypomnieć sobie nie może, nie wie też czy kwota użytą została w całości użytą [sic!] na naprawę dachu w bożnicy. [Chaima Spigla](#)450 zł. pobrana od na czynione mu zarzuty, że dochody gminy wyznaniowej są tak [Majer Haller](#)Od ludzi też słyszał, że szczupłe że nie wystarcza na pokrycie płac służby gminnej poza rabinem ludność żydowska ...ciężarów nie znieś, chwalił się, że dochody gminy wyznaniowej wystarczą (p. 34a) na pokrycie płacy nowego rabina, lecz dotychczas on umyslnie starał się by do kasy gminy wyznaniowej wpływały jak najmniejsze dochody a to w tym celu by nie było czem pokryć roszczeń rodziny z którym on żył w nieprzyjaźni i jako przykład naprowadził to zajście z [rabina Geles](#)zmarłego Chaimem Spiglem mówiąc, że mogło do kasy wpłynąć 500 zł a on się postarał tak, że do kasy gminy wyznaniowej wpłynęło tylko 50 zł a 450 zł Spigel przeznaczył na naprawę dachu na Bożnicy.

nest w bardzo złych stosunkach majątkowych , do [Majer Haller](#)Osobiście jest znana mu sprawa, że tego stopnia, że sprawę różnych [sic!] długów oddał do Urzędu Rozjemczego w [Solotwinie](#) mianując [Dr. Lachs](#)się nieprawnie rolnikiem jakkolwiek jest tylko kupcem i sprawa to została przez adwokata oddana na drogę sądową w [Solotwinie](#) i 13/6 br. odbędzie się już w tej sprawie rozprawa [Kotomyj](#) z [Majer Haller](#). Czy [Majerowi Hallerowi](#) sądowa. Adwokat ten też czyni starania otwarcia konkursu dostarczał jakiś materiał drzewny ze swoich przedsiębiorstw dla gminy wyznaniowej tego nie wie. przeprowadzając wybory rabina do Komisji wyborczej pozwał [Majer Haller](#)Wie natomiast o tem, że tylko wyłącznie swoich ludzi pomijając wszystkie stowarzyszenia te których członkowie zą mu chwalił się że nic [Majer Haller](#) ". Słyszał też od ludzi, że [Talmud-Tora](#) " [Agudat Izrael](#)przeciwni, jak np. " sobie z nikogo nie robi gdyż ma wpływy u władzy. Na ostatku dodaje, że wszystkie niezgody pomiędzy (p. 35) żydami w okręgu [Solotwinski](#) są jedynie przez Majera Hallera którego całe społeczeństwo żydowskie wskutek tego jako siejącego nienawiści chciałby [sic!] pozbyć się z kahału,

a wówczas napewno zapanowałby największy spokój wśród żydów.

[Jonas Oliwer](#) Po odczytaniu podpisał

na stosowne pytania podaje, podczas [Sołotwinie](#) lat 27 kupiec w [Lei](#) i [Józefa](#) s. [Mendel Glanz](#) 2) pertraktacji prowadzonej z Majerem Hallerem w celu zapobieżenia wyborom nowego rabina gdy świadek między innymi będąc w delegacji czynił wyrzuty, że nowego rabina nie będzie czym opłacać odpowiedział im, że to już jest jego rzecz [Haller](#) bo w kasie gminy wyznaniowej nie ma pieniędzy, który [Geles](#) gdyż on na umyśle tak robi by w kasie pieniędzy nie było, a to w tym celu by rabin wówczas jeszcze żył nie mógł uzyskać z gminy wyznaniowej swojej należności u jako przykład miał wpłacić do kasy gminy wyznaniowej 500 zł. a wpłacił tylko 50 zł a z resztą [Chaim Spigel](#) podał, że pieniądze zrobił tak by było dobrze.

materjalnie jest zupełnie zrujnowany i wszustkie jego [Majer Haller](#) Wiadomem mu jest również, że majątności są pod egzekucją.- Pozatem świadek nic więcej podać nie może.-

[Mendel Glanz](#)

(p. 35 a)

na stosowne pytanie podaje że pozatem [Sołotwinie](#) lat 45 kupiec w [Chany](#) i [Dawida](#) s. [Gedale Blei](#) 3) materjalnie jest zrujnowany ma straszne długie ciągle egzekucje i licytacje nic mu [Majer Haller](#) iż działał na szkodę gminy wyznaniowej.- [Majer Haller](#) więcej nie jest wiadomem, a szczególnie by

Po odczytaniu podpisał ???

na zadawane mu pytania w sprawie [Sołotwinie](#) lat 21 kupiec w [riny](#) i T [Jakóba](#) syn [Motel Kierschmer](#) 4) Majera Hallera podał, że żadnych wiadomosci nie posiada.

[sic!] [Motel Kierschmer](#)

, na stosowne pytania podaje, że w [Sołotwinie](#) lat 51 kupiec w [Debory](#) i [Abrahama](#) s. [Józef Andacht](#) 5) simie br. będąc wraz z innymi z delegacją u Majera Hallera w celu zawarcia ostatecznej zgody by zapobiec tym różnym i niezgodom wśród Żydów wywiązała się mowa na temat rabina i gdy wyraził się że rachunki [Haller](#) Majerowi Hallerowi przedstawiono zły stan kasy gminy wyznaniowej można różnie prowadzić i on na umyśle w ten sposób prowadzi by pieniędzy w aksie nie było a to w żył w niezgodzie nie mógł uzyskać z gminy wyznaniowej [Haller](#) tym celu by rabin geles z którym swoich należności. (p. 36) [Ciąg dlaszy zeznania Andachta] Następnie słyszał od ludzi, że miał dl [Haller](#) miał wpłacić do gminy wyznaniowej za plac na cmentarzu 500zł. [Chaim Spigel](#) gdy kasy gminy wyznaniowej wciągnąć tylko 50 zł a 450 zł wziął do boznicy. Wiadomem mu też jest jest materjalnie zupełnie zrujnowany i ma być przeciwko niemu otwarty konkurs, [Majer Haller](#) że jest powodem [Sołotwinie](#) dalej zaznacza że wszystkich nieporozumień i nienawiści wśród żydów w który zawsze i z każdym robi intrygi, przytem się chwali, że chociaż wszyscy żydzi sa [Majer Haller](#) przeciwko niemu nic mu nie robią gdyż ma wszędzie drzwi otwarte u największych panów i jako takiego społeczeństwo żydowskie chciałoby usunąć z przewodnictwa kahału a tylko w tym celu by nareszcie zapanował spokój wśród żydów, którzy nie wyłączając nawet młodzieży i dzieci intrygi Hallera w straszny sposób na sobie odczuwają i dlatego obawiają się by Haller nie przeprowadzał w skład Komisji [Haller](#) wyborów do kohału gdyż nie mają do niego zaufania, a to dlatego że wyborczej powołał tylko swoich zwolenników pomijając innych godnych zaufania ludzi.

[Józef Andacht](#) Po odczytaniu podpisał

na stawiane mu pytania [Sołotwinie](#) lat 53, kupiec w [Debory](#) i [Mozesa](#) (?) s. [Samuel Scheiner](#) 6) (p.36a) podaje, że w sprawie Majera Hallera jakoby on działał na szkodę kasy gminy wyznaniowej nic mu nie materjalnie jest zrujnowany a przytem jest [Haller](#) jest wiadomem, natomiast wśród ludzi słyszał, że powodem różnych zatargów wśród żydów.

[Samuel Scheiner](#) Po odczytaniu podpisał

, na pytanie zarzuty jakoby działał na [Sołotwinie](#) i lat 51 zamieszkały w [Eljasza](#) s.[Majer Haller](#)7) szkodę Izraelickiej gminy wyznaniowej podaje że są nieprawdziwe i stanowczo przeczy jakoby by ten płacił należność za plac na cmentarzu ccczęść do gminy a część na [Chaima Spigla](#)skniął sam przy złożeniu pisemnej deklaracji ofiarował 50 zł. [Chaim Spigel](#)bożnicę, natomiast wyjaśnia że do kasy gminy wyznaniowej, 50 zł na stowarzyszenie pogrzebowe, zaś 400 zł na naprawę dachu bożnicy, deklaracja ta znajduje się w aktach gminy wyznaniowej.- Dalej wyjaśnia, że nigdy na szkodę kasy gm. Wyznaniowej nie działał a zarzut ten iż działał w tem kierunku by dochody gminy były jak twierdzi iż jest (p.37) nie uzasadniony [rabina Gelesa](#)najniższe by nie było czem pokryć roszczeń do dnia jego śmierci jest w całości wyrównana. W ostateczności [rabina Gelesa](#)gdyż należytość podaje, że zarzuty naprowadzane w doniesieniu są nieprawdziwe jak zwykle bezpodstawnie, a [.Sołotwinie](#)jako dowód oświadcza, że za te same zarzuty sprawa obecnie jest w sądzie grodzkim w

[Majer Haller](#) Po odczytaniu podpisał

dodatkowo podaje że fakt o tem, że robi na umyślnie tak by w kasie gminy [Jonas Oliwer](#) 8) Świadek wyraził się osobiście w Urzędzie gminnym do [Majer Haller](#) wyznaniowej nie było pieniędzy którzy okoliczność tę potwierdzają. [Berteka](#) i jego syna [Topffa](#)adwokata Dr.

[Jonas Oliwer](#)

....na stosowne pytania podaje, w [Zarzecz](#) lat 46 kupiec z [Gitli](#) i [Judy Herscha](#) syn [Chaim Spigel](#)9) udał się do przewodniczącego gminy [Juda Hersch Spigel](#)kwietniu 1934 gdy zmarł jego ojciec wyznaniowej Majera Hallera by załatwić sprawę miejsca na cmentarzu. Zarząd kahału naczele z Majerem Hallerem zarządzał od niego po dłużnych targach 500 zł za plac na cmentarzu, a na jego pytanie dlaczego jak raz musi płacić 500 zł Mejer Haller wytłumaczył mu, że stego tytułu iż ojciec jego uchodził za zamożniejszego kupca a kahał potrzebuje dokończyć dach na "Synagodze" co ma kosztować około 400 zł. Więc musi tę kwotę zapłacić.- Na powyższe żwiadek się chętnie zgodził oświadczając że daje 400 zł na dach "synagogi" przytem sobie zastrzegł by mu wolno było umieścić tablicę pamiątkową w Synagodze, dalej się zgodził dać 50 zł. do kasy gminy wyznaniowej 50 zł. na stowarzyszenie pogrzebowe, a 50 zł. na doksztalcanie biednych dzieci, czyli razem 550 zł. przytem spisany został odpowiedni protokół który on podpisał w kilkanaście dni po pogrzebie. Pozatem niema żadnych innych wiadomości.

[Chaim Spigel](#) Po odczytaniu podpisał:

Spisał: Komendant Posterunku Litwin

English translation:

June 6, 1935

[.Majer Haller](#) This is a protocol of police interrogation of witnesses in the case of

The witnesses were:

; [Solotvin](#) , 42 years old, a merchant in [Freida](#) and [Leizor](#) , son of [Jonas Oliwer](#)1)

; [Solotvin](#) 27 y.o., a merchant in [Lea](#). and [Jozef](#) , son of [Mendel Glanz](#)2)

; [Solotvin](#) , 45 y.o., a merchant in [Chana](#) and [Dawid](#) , son of [Gedale Blei](#)3)

; [Solotvin](#) , 21 y.o. a merchant in [Trina](#) and [Jakob](#) , son of [Motel Kierschmer](#)4)

; [Solotvin](#) , 51 y.o. a merchant in [Debora](#) and [Abraham](#) , son of [Józef Andacht](#) 5)

; [Solotvin](#) , 53 y.o. a merchant in [Debora](#) and [Mozes](#) , son of [Samuel Scheiner](#) 6)

; [Solotvin](#) and ? , living in [Eljasz](#) , son of [Majer Haller](#) 7)

. [Zarzecze](#) 46 y.o. a merchant from [Gitl.](#) and [Juda Hersch Spigel](#) , son of [Chaim Spigel](#) 9)

[Chaim](#) Except for numbers 3, 4 and 6 all witnesses told the story of Chaim Spigel's payment. [Motel](#) and [Samuel Scheiner](#) admitted that he agreed to the arrangement of the payment. [Spigel](#) said he was aware about Haller's [Gedale Blei](#) testified they knew nothing about the case. [Kierschmer](#) [Józef](#) financial problems but knew nothing about his "wrong doing" to the community budget. [Jonas](#) mentioned also that Haller appointed only his supporters to the election committee. [Andacht](#) he had set before to the authorities. [accusations](#) generally repeated the [Oliwer](#)

<http://www.jgaliciabukovina.net/he/node/133845> **Source URL:**